

BLAASSPOELINGEN MET BCG

Inleiding

Bij u is de diagnose blaaskanker vastgesteld. In deze folder informeren wij u en uw familie over de behandeling met blaasspoelingen BCG.

Blaasspoelingen met BCG

De afkorting BCG staat voor Bacillus Calmette-Guérin. BCG is een medicijn dat bestaat uit een oplossing van verzwakte tuberculosebacteriën. Deze bacteriën activeren en vermeerderen bepaalde cellen in het afweersysteem, waardoor kankercellen krachtig worden bestreden. Dit noemen we immunotherapie. Vroeger werd dit medicijn gebruikt om mensen te beschermen tegen de tuberculosebacterie. Later bleek het middel ook goed te werken bij het genezen van sommige vormen van blaaskanker. Het is de bedoeling dat BCG het lichaam aanzet tot afweer tegen kwaadaardige cellen.

Het medicijn wordt rechtstreeks via een katheter in de blaas gebracht. Zo wordt een zo groot mogelijk resultaat bereikt met zo min mogelijk bijwerkingen.

De voorbereiding

U heeft van uw arts gehoord dat u moet starten met blaasspoelingen. Wij plannen een afspraak in, voor een gesprek, met de urologisch-oncologieverpleegkundige. Tijdens dit gesprek krijgt u informatie over de blaasspoeling en de planning wordt gemaakt. De urologisch-oncologieverpleegkundige is opgeleid in het begeleiden van urologische patiënten met kanker. Zij geeft u verdere informatie en begeleidt u voor, tijdens en na uw behandeling. Ook ondersteunt en beantwoordt ze al uw vragen, nadat u de uitslag heeft gekregen. De urologisch-verpleegkundige werkt samen met uw uroloog en zorgt ervoor dat onderzoeken en behandelingen zoveel mogelijk op elkaar zijn afgestemd. Zij schakelt zo nodig, in overleg met uw uroloog, andere deskundigen in.

Heeft u 24 uur voor de blaasspoeling nog bloed bij de urine gehad of klachten die voelen als een blaasontsteking? Neem dan direct contact op met de polikliniek Urologie. De blaasspoeling wordt dan uitgesteld.

De behandeling

U heeft gezorgd dat u:

- 4 uur vóór de blaasspoeling zo min mogelijk heeft gedronken (1 kopje koffie of thee). Dit om te voorkomen dat u vroegtijdig moet plassen en de blaasspoeling verdunt wordt.
- Geen plastabletten ingenomen. Deze graag innemen na de blaasspoeling.

Dag van de behandeling

- U meldt zich aan bij de polikliniek Urologie op de afgesproken tijd en datum.
- De verpleegkundige roept u binnen en vraagt u naar eventuele bijwerkingen van de vorige spoeling.
- De blaas wordt geleegd met behulp van een katheter; eventueel aanwezige urine wordt opgevangen.
- Het medicijn wordt, via de katheter, in de blaas gebracht. Vervolgens wordt de katheter meteen verwijderd.
- Nadat het medicijn in de blaas is ingebracht, mag u naar huis. Het medicijn moet tussen de 1.5 uur en 2 uur in de blaas blijven. **Let op:** De spoeling NOOIT langer dan 2 uur in de blaas houden in verband met mogelijke schade aan de blaaswand!

Is het uw 1^e spoeling? Dan blijft u op de poli Urologie.

- Meldt u dan na 1 uur weer bij de verpleegkundige. Zij helpen bij het uitplassen van het medicijn en controleren of dit zelfstandig lukt.

Na de behandeling

- Voorkom huidcontact tijdens het uitplassen van het medicijn. Komt de vloeistof per ongeluk op uw huid? Dan maakt u de huid goed met water en zeep schoon.
- Spoel het toilet 2x door met de deksel dicht.
- Maak het toilet 1x per dag goed met schoonmaakmiddel schoon.
- Maak bij verlies van urine buiten het toilet de omgeving goed met schoonmaakmiddel schoon; NIET met chloor!
- Trek op de dag van het toedienen van de spoeling oud ondergoed aan. Vieze kleding en ondergoed eerst minimaal 5 minuten koud voorspoelen in de wasmachine. Daarna in het voor u gebruikelijke wasprogramma wassen.
- Wij adviseren aan mannen om zittend te plassen (minimaal tot 6 uur na de behandeling).
- Na het uitplassen kunt u zichzelf afspoelen met water en past u goede handhygiëne toe.
- Drink extra goed na het uitplassen van het medicijn.
- Het is belangrijk om tot 1 week na de behandeling voorbehoedsmiddelen (bijv. condoom) bij seksueel contact te gebruiken. Het gaat hierbij om bescherming van de partner tegen de schadelijke effecten. Na 1 week zijn er geen speciale voorbehoedsmiddelen meer nodig.

Afzien van behandeling

Het kan gebeuren dat bij u zelf of bij uw arts de indruk ontstaat dat de bijwerkingen of gevolgen van een behandeling niet (meer) opwegen tegen de resultaten. Heeft u zelf twijfels over de behandeling? Bespreek dit dan in alle openheid met uw specialist, urologisch-oncologieverpleegkundige of huisarts. Iedereen heeft namelijk het recht om af te zien van (verdere) behandeling. Uw arts zal u altijd de noodzakelijke medische zorg en begeleiding geven om de vervelende gevolgen van uw ziekte zo aangenaam mogelijk te maken.

Meest voorkomende bijwerkingen

De meeste patiënten verdragen de blaasspoelingen redelijk goed. Bijwerkingen en klachten beperken zich meestal alleen tot de blaas, zoals:

- Regelmatig het gevoel hebben om te plassen, vaak kleine beetjes plassen;
- Een pijnlijk of branderig gevoel in de blaas en plasbuis;
- Moeite met ophouden van de urine;
- Bloed of weefseldeeltjes bij de urine.

Deze klachten en bijwerkingen verdwijnen meestal 1 of 2 dagen na de blaasspoeling. Verdwijnen de klachten niet? Neem dan een paracetamol en zorg dat u voldoende drinkt. Houden de klachten langer dan 3 dagen aan, dan graag contact opnemen met de urologisch-oncologieverpleegkundige.

Algemene ziekteverschijnselen komen ook regelmatig voor, zoals:

- Verhoging van het lichaamstemperatuur;
- Koude rillingen;
- Spierpijn en griepgevoel;
- Vermoeidheid.

Heeft u na de BCG spoeling koorts boven de 38.5 C? Neem dan direct contact op met de urologisch-oncologieverpleegkundige of polikliniek Urologie. Buiten kantoor tijden graag contact opnemen met de spoedeisende hulp.

Controle afspraken

Ongeveer 3 maanden na de 1^e blaasspoeling wordt uw blaas opnieuw bekeken en gecontroleerd via een kijkonderzoek (cystoscopie). Dit wordt iedere 3 maanden herhaald tijdens uw behandeling met blaasspoelingen. Ook wordt uw urine onderzocht en worden er foto's van uw nieren gemaakt. Zo kan er gecontroleerd worden of de tumoren wegblijven.

Na de behandelingen wordt de kans op het terugkeren van de tumoren steeds kleiner. Toch kan het na een aantal jaar opnieuw verschijnen. Daarom houden we u voor een lange tijd onder controle.

Leefregels en advies

Persoonlijke begeleiding

Leven met kanker is niet makkelijk. Dat geldt voor de periode dat er onderzoeken plaatsvinden, het moment dat u te horen krijgt dat u kanker heeft en de behandelingsperiode. Tijdens de behandeling is het meestal niet makkelijk de draad weer op te pakken. Ook uw partner, kinderen, familieleden en vrienden krijgen veel te verwerken. Vaak voelen zij zich machteloos, wanhopig en zijn ze bang u te verliezen. Er bestaat geen geschikt antwoord op de vraag hoe u het beste met kanker kunt leven. Iedereen is anders, elke situatie en beleving. Het verwerken van het hebben van kanker doet iedereen dan ook op zijn eigen manier en tempo. Wij ondersteunen bij dit proces en geven bij de blaasspoelingen een lastmeter mee. In de lastmeter geeft u aan hoeveel last u heeft. Na het invullen wordt er gekeken of hulp noodzakelijk is. Bijvoorbeeld een psycholoog of maatschappelijk werk. Mocht u met een hulpverlener willen spreken, geef dit dan aan bij de urologisch-oncologieverpleegkundige.

Vermoeidheid en beweging

Vermoeidheid en conditieverlies zijn veel voorkomende klachten na behandelingen van kanker. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat veel rusten niet helpt. Bewegen daarentegen heeft juist een positief effect op vermoeidheid en conditieverlies. Wij adviseren daarom om lichamelijk actief te worden en blijven tijdens de behandelingen. Intensief sporten is niet nodig. Wandelen en fietsen, in een stevig tempo, zorgen al voor de juiste lichamelijke inspanning. Voor meer informatie, tips en advies over sporten met blaaskanker raden wij de folder 'bewegen met blaas- of prostaatkanker' aan.

Voeding

Goede voeding is belangrijk voor iedereen, maar zeker voor mensen met kanker. Met gezonde voeding en een stabiel lichaamsgewicht zijn behandelingen beter te doen en wordt de kans op complicaties kleiner. Zorg er daarom voor dat u voldoende energie, eiwitten, vocht en voedingsstoffen (vitamines en mineralen) binnenkrijgt. Praat met uw arts of verpleegkundige over uw voeding wanneer u de volgende punten van toepassing zijn:

- In korte tijd afgevallen (3 kg binnen 1 maand of 6 kg binnen 6 maanden);
- Moeite met voldoende drinken;
- Moeite met voldoende voedingsstoffen binnenkrijgen.

Voor persoonlijk advies verwijzen wij u door naar een diëtist.

Roken en alcohol

Als u rookt dan willen we dit graag met u bespreken. Alcohol mag maar met mate. Liever niet roken en/of alcohol drinken op de dag van de spoeling. Bekijk de volgende websites voor meer informatie:

- www.kwf.nl/kanker-voorkomen/roken-en-kanker/stoppen-met-roken
- www.ikstopnu.nl/stoppen-met-roken/

Seksueel contact bij blaaskanker

De behandeling van blaaskanker kan gevolgen hebben voor uw seksuele leven. Kanker en seksualiteit is op het eerste gezicht een wat vervelende combinatie. Bij seksualiteit denken we namelijk aan plezier en ontspanning, terwijl kanker het tegenovergestelde beeld oproept. Bovendien heeft u wel iets anders dan seks aan uw hoofd. Zeker wanneer u net de diagnose heeft gehad of midden in een behandelingstraject zit. Het toestaan van seksueel contact kan tijd kosten. Wanneer er beperkingen optreden op seksueel gebied is het belangrijk dat u met uw partner er over praat. Dit kan soms zorgen voor wat druk op uw relatie. Soms is het moeilijk om er woorden voor te vinden. Toch helpt het om elkaar te vertellen over de behoefte en onzekerheid. Heeft u hier hulp bij nodig?

Geef dit dan aan bij uw urologisch-oncologieverpleegkundige. Zij kan met u het gesprek aan gaan, u helpen, of eventueel doorverwijzen naar bijvoorbeeld een seksuoloog.

Contactgegevens

Afspraken worden gemaakt bij de balie van de polikliniek Urologie of via onderstaande telefoonnummers:

Franciscus Gasthuis: 010 – 461 4171

Franciscus Vlietland: 010 - 8931521

Franciscus Willemsplein: 010 – 4043360

Noodhulp contactgegevens

Bel direct de Spoedeisende Hulp bij de volgende klachten:

- Vers bloed bij urine;
- Koorts;
- Veel pijn bij plassen.

Spoedeisende Hulp (SEH)

Telefoonnummer: 010 – 4616721

Voorlichtingsmateriaal via het internet

Wilt u zich nog verder inlezen? Dan zijn de volgende sites goed om te bekijken:

Leven met blaas- of nierkanker

Dit is de patiëntenorganisatie voor mensen met blaas- of nierkanker. Voor meer informatie graag contact opnemen met: www.kanker.nl/organisaties/levenmetblaas-of-nierkanker

Kanker.nl/niet spierinvasief blaaskanker

Dit is een platform over kanker waarin betrouwbare medische informatie, contacten en inzichten samenkomen. Op www.Kanker.nl vindt u informatie dat is afgestemd op uw situatie.

Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK):

De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisatie (NFK) maakt zich sterk voor mensen met kanker. Het doel van deze organisatie is om de kwaliteit van leven en zorg zo prettig mogelijk te maken (www.nfk.nl).

Instructievideo

Liever een instructievideo bekijken over blaasspoelingen? Neem dan contact op met de urologische-oncologieverpleegkundige. Zij sturen de video naar u toe.